

פירוש הרמב"ם לאבות

שלשה שאכלו על שולחן אחד (ג, ג - ד)

הרב יצחק שילת

מסכת אבות ג, ג - ד

(ג) רבי שמעון אומר:

שלשה שאכלו על שולחן אחד, ולא אמרו עליו דברי תורה - כאילו אכלו מזבחי מתים, שנאמר: "כי כל שולחנות מלאו קיא צואה בלי מקום".

אבל, שלשה שאכלו על שולחן אחד, ואמרו עליו דברי תורה - כאילו אכלו משולחנו של מקום ברוך הוא, שנאמר: "וידבר אלי זה השולחן אשר לפני ה'".

(ד) חנניה בן חכינאי אומר:

הניעור בלילה, והמהלך בדרך יחידי, והמפנה לבו להבטלה - הרי זה מתחייב בנפשו.

פירוש המשנה לרמב"ם אבות ג, ג - ד

(ג) זבחי מתים - יקרא תקרובת עבודה זרה. כמו שקראה הכתוב כמו שבארנו בפרק שלישי מעבודה זרה, וקראה ישעיהו גם כן "קיא צואה" לבזותה, כמו שתקרא עבודה זרה עצמה גלולים ושקוצים.

וקדם לפני זה הפסוק, פסוק המורה על העוסק במאכל ובמשתה והנחת התורה ותלמודה, ומפני זה כי השולחנות כולם כאילו אכלו עליהם הדברים המזוהמים והצואות רצה לומר מאכל הצלמים, והוא אמרו לפני זה הפסוק "וגם אלה ביין שגו, ובשכר תעו":

(ד) [הניעור משנתו בלילה וההולך בדרך יחידי ומפריד בנפשו ללא תכלית אלא לבטלה מתחייב מאת ה'].